

Till
Skogsstyrelsens styrelse

Vi ser med oro över att Skogsstyrelsen smugit igenom en försvagning av ett redan svagt artskydd genom att man höjer nivån på de häckningskriterier som ger träff i myndighetens ärendesystem t.ex. för avverkningsanmälningar. Tidigare var detta häckningskriterium 3 (sjungande hane eller andra häckläten), vilket utgör möjlig häckning och en rimlig nivå. Detta ändras nu till häckningskriterium 6 (spel, lekar, parning), vilket motsvarar trolig häckning. Detta sänker kraven på ett redan svagt artskydd som finns för skogssektorn, där kunskapskravet om vilka naturvärden som finns inte tillämpas av skogsstyrelsen gentemot verksamhetsutövaren.

Vi anser att häckningskriterium 3 är rimligt med tanke på att skogsstyrelsens personal fått utbildning att kunna avgöra observationernas trovärdighet och kunna koppla dessa till biotopens lämplighet för arten. Det är också så att häckningskriterier endast kan anges under en begränsad tid på året, under häckningsperioden, medan artskyddet är tillämpligt under hela året och gäller även arternas fortplantningsområden och viloplats¹. Många fågelarter är svåra att få höga häckningskriterier, det borde därför vara viktigare att få indikation på att dessa arter kan förekomma som häckfåglar och att man kan slå fast att biotopen för dem är lämpliga snarare än att kräva höga häckningskriterier för dessa. Myndigheten har angett som orsak att det är ett tidsödande arbete för handläggarna att verifiera fynden. Vi menar att detta istället för att sänka kraven borde föranleda myndigheten att äska mera pengar för denna viktiga verksamhet. Man har gjort en tillämpning utifrån prioriterade arter² och bevarandestatus, vilket vi tycker är rimligt. Vi anser dock att artskyddet redan idag är mycket svagt i förhållande till andra verksamheter som lyder under samma förordning och att den genomdrivna förändringen ökar dessa skillnader därmed inte är rimlig, utan snarast bör återställas.

¹ 4 § artskyddsförordningen (2007:845):

I fråga om vilda fåglar och i fråga om sådana vilt levande djurarter som i bilaga 1 till denna förordning har markerats med N eller n är det förbjudet att

- 1. avsiktligt fånga eller döda djur,*
- 2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parrings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,*
- 3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och*
- 4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.*

Första stycket gäller inte jakt efter fåglar och däggdjur. I fråga om sådan jakt finns bestämmelser med motsvarande innebörd i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905). Första stycket gäller inte heller fiske. I fråga om fiske finns bestämmelser med motsvarande innebörd i förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.

² <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/lag-och-tillsyn/artskydd/fridlysta-och-prioriterade-arter/prioriterade-fagelararter-bilaga-4.pdf>

För att tydligare illustrera detta kan man jämföra det svaga artskydd som gäller skogsbruket jämfört med vindkraftsetablering idag. För att etablera vindkraft krävs idag en tillåtighetsprövning som kan ta flera år, kunskapskrav enligt miljöbalken vilket ofta innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) skall upprättas. I miljökonsekvensbeskrivningen krävs omfattande inventeringar, ofta under flera år av artgrupper, ofta fåglar och fladdermöss. Det krävs även samråd med intressenter samt det ges möjlighet att överklaga besluten som tas. Detta är i linje med artskyddsförordningens krav.

Inom skogsnäringen krävs endast en avverkningsanmälan sex veckor innan avverkningsdatum. Det förekommer inga kunskapskrav, ingen miljökonsekvensbeskrivning (MKB), inga krav på inventering eller samråd med utomstående och ett oklart rättsläge kring möjlighet att överklaga.

Innebörden av detta är att arterna i samband med vindkraftsetableringar finns ett artskydd, mot t.ex. störningar, som helt saknas när det kommer till skogsbruk, trots att detta alltså gäller samma förordning nämligen artskyddsförordningen, men behandlas alltså helt olika beroende på vilken verksamhet det är frågan om. I detta sammanhang var artuppgifter via artportalen det som trots allt höll upp artskyddet på en hjälplig nivå. När nu möjligheterna för artskyddet att verka ytterligare inskränks genom skogsstyrelsens beslut innebär detta att Sverige försvårar upprätthållandet av det man kan kräva för artskyddet via EU:s naturvårdsdirektiv.

Vi vill även protestera mot den saktfärdighet som råder kring publiceringen av en ny reviderad vägledning för tjäder. Redan för drygt ett år sedan skickade vi förslag om reviderad vägledning för tjädern <http://birdlife.se/fagelskydd/skogen/artskyddet-i-skogen/reviderad-vagledning-for-tjadern/> Efter det har ArtDatabanken tagit fram ett förslag som avhandlades på ett artskyddsmöte i slutet av mars och skulle fastställas kort därefter. Därefter har inget hänt. Vi tycker det är viktigt att Skogsstyrelsen prioriterar artskyddsarbetet som är ett av de viktigaste naturvårdsverktyg myndigheten förfogar över. Vi förväntar oss därför att en reviderad vägledning offentliggörs inom kort.

För BirdLife Sverige 2019-06-07

Lotta Berg
Ordförande